

Knapphet på nye malariamedisiner

Verdens helseorganisasjon (WHO) og UNICEF startet våren 2004 et samarbeid med legemiddelindustrien med tanke på å utvikle nye kombinasjonspreparater der artemisinin kombineres med andre virkestoffer. Helsemyndighetene i 40 land anbefaler nå artemisininbaserte medikamenter som førstevalg i behandlingen av malaria.

Nå har denne utviklingen støtt på hindringer (1). Verdens helseorganisasjon melder om mangel på nyere malariamedisiner, særlig artemisininbaserte medikamenter. Disse medikamentene er effektive mot en særlig farlig form for malaria, forårsaket av *Plasmodium falciparum*, som er dødelig.

I 2001 var behovet for disse preparatene 200 000 behandlinger. I dag er behovet ti millioner behandlinger per år, og behovet forventes å øke til 60 millioner behandlinger per år.

Problemet er først og fremst mangel-full produksjonskapasitet. Det tar et halvt år å dyrke planten som danner råstoffet som er grunnlaget for artemisinin. Denne planten produseres i dag i Kina, hvor mulighetene for større produksjon er begrenset. Deretter tar det 3–5 måneder å fremstille selve preparatet. Inntil produksjonskapasiteten økes, anbefaler Verdens helseorganisasjon å bruke kinin i behandlingen av malaria.

Bernt Lindtjørn

bernt.lindtjorn@cih.uib.no
Senter for internasjonal helse
Universitetet i Bergen

Litteratur

1. WHO. Surge in demand leads to shortage of artemisinin-based combination therapy for malaria. <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2004/pr77/en/> (22.11.2004).

Norske legestudenter på gründerskole

Norske medisinstudenter deltar på det tverrfaglige businesskurset Gründerskolen, som er beregnet for unge studenter som vil lære å lage egen bedrift. Studentene tilbringer en sommer utplassert i næringslivs-bedrift i USA, Singapore eller Kina. Legestudenter opplever på denne måten på nært hold hvordan helsebransjen i USA og Asia på godt og vondt er kommersialisert på en helt annen måte enn i Velferds-Europa.

Singapore, 2004. Alle businesskulturer i ett. Denne bystaten er en multikulturell by og et kosmopolitisk handelssenter for hele Asia, der man kan oppleve både asiatisk, amerikansk og europeisk forretningskultur. Det er en interessant setting for å lære hva businessverden tenker om legeverden, mente Magne Rekvig, medisinstudent på femte året ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim. I sommer var han den ene av to medisinerere blant 122 utvalgte norske studenter som tilbrakte sommerferien på utdanningsprogrammet Gründerskolen i vekstbyene Singapore, Shanghai, Boston og San Francisco. Programmet har kommet i stand i samarbeid med Norges Eksportråd. De fleste studentene er økonomer, matematikere og informatikere.

Rekvig har særlig arbeidet innen molekylær cellebiologi med myelomatose. Men det er ingen genial oppfinnelse med patent innen dette emnet som har dratt ham til gründerskurs; det er nysgjerrighet etter å se «den andre siden» av helsebransjen.

– Leger går gjennom en hel yrkeskarriere og utsettes for møter med legemiddelindustrien, men det er ikke ett eneste kurs under legeutdanningen der det undervises i økonomi eller som gir innsikt i den verden de som selger legemidler og medisinsk utstyr, tilhører, sier han.

I Singapore arbeidet Rekvig i et firma som vil bruke stamceller kommersielt ved å tilby nedfrysing av eget vev som en slags personlig bankboks med egne gener.

– Det var et tilbud for dem som kan betale, ikke for dem som trenger det. Veldig

Kina vil ikke lenger bare være verdens billigproduksjonslokale, men også et laboratorium og vitenskapssentrum. Bildet er fra firmaet Medicilion, som skal produsere forskning for legemiddelfirmaer i USA, i en av Shanghais mange næringsparker som Kina håper skal bli et nytt Silicon Valley og Route 69. Alle foto Henrik Pryser Libell